

Tillbaka till Tiergarten

Då det för några år sedan blev klart att Tyskland bestämt sig för en veritabel flyttkarusell; att flytta tillbaka sitt parlament, ministerier och annan central administration till Berlin så måste förstas de utländska ambassaderna följa med som brickor i spelet.

USA, England, Frankrike och Tyskland räknas som tunga länder i de diplomatiska förbindelserna.

För staden Berlin betyder denna invasion av ny verksamhet också planering och fördelning av mark till en byggboom av väldigt speciell karaktär.

Under 1980-talet byggdes mycket, framför allt bostäder i Berlin. En berlinsk postmodernism har utvecklats av en rad namnkunniga arkitekter, vilket fått kollegor och andra byggintresserade från hela världen att vallfärda till staden.

Sedan 1947 ligger vår ambassad förstas i Bonn och i Berlin finns ett generalkonsulat som inte har utrymme för en hel ambassadverksamhet. Bonn betraktades redan från början som en tillfällig adress, det ansågs att Berlin ganska snart skulle återerövra sin forna position. Detta ledde bland annat till att Sverige och Finland köpte varsin tomt för kommande bruk redan på 1950-talet. Dessa låg just i den lilla trekantiga parken mellan Stülerstrasse och Klingelhöferstrasse som i berlinsk folkmun kallas Drei-ecke.

Sverige liksom Finland behöll

Den nya svenska ambassaden i Berlin ingår i ett spännande sammordiskt projekt. När alla pusselbitar faller på plats kommer de nordiska ambassaderna att bli grannar med varandra och södra Tiergarten i Berlin.

tillsvidare sina gamla legationstomter vid Tiergarten Strasse. När de båda tyska staterna 1972 erkände varandra, sålde både Sverige och Finland sina tomter till marknadspris åt Berlin stad.

– Då tyckte man att staten hade tjänat en hacka, berättar Sigurd Ståhlgren, fastighetsdirektör på Statens fastighetsverk.

Staden Berlin har fortsatt att reservera marken för ambassader och när de fem nordiska länderna anmälde intresse så var man positiv till att stödja planerna och att sälja tillbaka tomterna. Men först måste alla ägarförhållandena lösas. Parken består av tre tomter, ägare till den tredje var Hessen.

Den 21 juni i år köpte Sverige och Finland tillbaka sina f.d. legationstomter. Ett internavtal mellan de nordiska länderna reglerar hur den totala tomtkostnaden ska fördelas mellan länderna.

Just nu pågår en tävling om stadsplanen och en gemensam byggnad. Tävlingen är öppen för alla som tillhör EU inklusive Norge och Island. I etapp två blir det nationella tävlingar om de enskilda ambassadbyggnaderna.

Juryen består av 13 ledamöter, två representanter från vart och ett av de fem nordiska länderna, två representanter från staden Berlin samt en internationellt respekterad och erkänd arkitekt. De svenska deltagarna är stadsarkitekten i Malmö, Gunnar Jansson och fastighetsdirektören Sigurd Ståhlgren. Den internationellt erkända arkitekten är, för svenskar inte överraskande, Rafael Moneo, vinnare av tävlingen för nya Moderna Museet.

– Ambassader är profilskapande. Det är också självklart viktigt att visa lyckade exempel på nordisk arkitektur, påpekar Ståhlgren.

Vinnaren av den första tävlingen ger konceptet för området i sin helhet. De enskilda ambassaderna kommer att få en nationell profil genom att varje lands vinnare projekterar sin byggnad.

Enligt tidtabellen skall inflyttning i ambassaderna ske under april månad 1999. I överenskommelsen med Berlin ingår också en 25 procents rabatt på markpriset om byggnaderna är skalfärdiga i oktober 1998.

*Hedvig Hedqvist
medarbetare i SvD*